

Heves vita az ügynöktörvényről

BUDAPEST - Múlt heti számunkban beszámoltunk arról, hogy több prominens külföldön és Magyarországon élő magyar nyílt levélben tiltakozott az ügynöktörvény jelenlegi formája ellen, amely csak a kommunista érában működő titkosszolgálat III/III-as osztályában működőkre vonatkozik. (A levelet teljes egészében *Figyelő* rovatunk kere-

tében közölte Gereben István.)

Mint emlékszünk, az előző kormány 1994-ben hozott átvilágítási törvényt, amit azonban az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélt. Ez a törvény tiltja a kommunista érában fennálló titkosszolgálat III/III-as osztályán működőknek, hogy fontos közhivatalt foglaljanak el. A koalíciós pártok és az ellenzék nem egyezik

meg abban, hogy kik legyenek átvilágítva. A kormány terveze azokra vonatkozik, akiknek esküt kell tenniük a parlament előtt, míg az ellenzék a bírákat, ügyészeket, a fegyveres erők magasrangú tisztjeit is idesorolná.

Az ügynöktörvény módosítása kapcsán vita indult a parlamentben az átvilágítás, a

(Folytatás a 4. oldalon)

Heves vita az ügynöktörvényről

(Folytatás a címdalról)

közélet tisztasága, az információs önrendelkezési jog gyakorlása tárgyában.

Még a vita előtt a sajtó beszámolt arról, hogy a tervezetet benyújtó Kuncze Gábor szabad demokrata belügyminiszter maga sem ért egyet a beadvány némely pontjával, így például azzal, hogy az átvilágítás csak a III/III-as ügyszállyal, nem pedig a teljes III-as csoportfőnökséggel foglalkozik.

A Nyilvánosság Klub vitanapot rendezett a kérdésben: milyen módon lesznek megismerhetők a megfigyelt, beszerzett vagy beszerzeni kívánt állampolgárok jelenleg még titkos aktái.

Az előadók nagyrésze alkotmányossági aggályokat fogalmazott meg a tervezettel kapcsolatban, de Sente Zoltán alkotmányjogász szerint az állam semlegességi elvét és magát a jogállamiságot is sértené, ha egyeseket korábbi cselekedetükért utólag joghátvány érne.

Halmi Gábor alkotmányjogász úgy nyilatkozott, hogy külön törvényekben kellene kezelni az átvilágítást és az információs önrendelkezési jogot, és hangsúlyozta: elfogadhatatlan, hogy a működő titkosszolgálatok döntsék el, mely iratokat adjanak ki a polgároknak.

Nikolits István, a titkosszolgálatokat vezető tárca nélküli miniszter nem fogadta el

a Nyilvánosság Klub megírást, de a sajtónak úgy nyilatkozott: „semmit sem vonnak ki” a megismerhető iratok köréből, ám a jelenlegi titkosszolgálatok működését sem akarják veszélyeztetni. Mások erre úgy reagáltak, hogy elfogadhatatlan ez az érvelés, mert ezzel egyfajta jogfolytonosságot vállalnak a korábbi rendszerrel. Ugyancsak elutasították azt az érvelést is, hogy a mai nemzedékek még nem érettek az iratok megismerésére. Az átvilágítás nem teljes igazságtétel, hiszen az országban tízezer ügynök működött, de csak 621-en a III/III-as osztályon.

Eörsi István író közölte: a felmerülő dilemmák „pusztán jogi úton megoldhatatlanok”. Erkölcsi aggályainak adott hangot a tervezettel kapcsolatban és felhívta a figyelmet arra, hogy „az átvilágítandók körének bármely meghatározása merőben tetszőleges... Az ügynökök áldozatai nem azt akarják megtudni, hogy mit jelentettek róluk 10-20 évvel ezelőtt, hanem szinte kizárólag azt, hogy ki volt az a személy, aki azóta túlnyomórészt érdektelenné vált információk megszerzése céljából a belügyi szervek rájuk építettek. Az ő információs önrendelkezési joguk ebben a vonatkozásban arra öszpontosul, hogy segítségével jobban megérthessék múltjukat, és megszabaduljanak... tisztátalan és

hazug emberi kapcsolataiktól.”

Nem véletlen, hogy a két koalíciós párt szembenáll egymással ebben a kérdésben, hiszen a szocialista rendszer alatt éppen a SZDSZ legtöbb vezetője képezte a rezsim ellenzékét.

Szekeres Imre, az MSZP frakcióvezetője ebből a szempontból hát egy kalap alá vette az SZDSZ-t és az ellenzékét amikor kijelentette, hogy bizonyos körök az ügynöktörvény kapcsán politikai kampányt folytatnak, amelynek az a célja, hogy az MSZP-t bűnbakként állítsák be.

Bejelentette, hogy ha tovább folyik az ellenzék és az SZDSZ politikai kampánya, elképzelhető, hogy az MSZP-frakció kivonul a törvényjavaslat vitájáról és a szavazáson sem vesz részt. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy minden szocialista képviselő hajlandó alávetni magát az átvilágításnak. Szerinte alkotmányos és politikai problémák keletkeznének, ha az átvilágítandók körét a kormány javaslatához képest szélesítenék.

Magyar a leggazdagabb kelet-európai

LONDON - A Financial Times szerint a leggazdagabb ember Kelet-Európában a 49 éves Várszegi Gábor, a Fotex cég vezérigazgatója, akinek a vagyonát 100 millió dollárra becsülik.